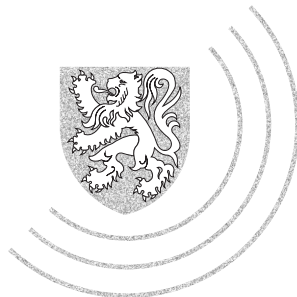

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

6 april 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Jan Roegiers, Koen Helsen en Carlo Daelman
en mevrouw Ria Van Den Heuvel –**

**betreffende de regeling van binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen
door paren van gelijk geslacht**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

de heren Jacques Devolder, Koen Helsen, mevrouw Erna Van Wauwe, de heer Bob Verstraete ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;
de heren Jozef Browaeyts, Frans De Cock, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijk.

Zie :

2170 (2003-2004)

- Nr. 1 : Voorstel van resolutie
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Verslag over hoorzitting

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Jan Roegiers, mede-indiener	4
II. Algemene bespreking.....	5
II. Bespreking van de amendementen en stemmingen	8
IV Stemming over het geheel	10
Tekst aangenomen door de Commissie	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen behandelde het voorstel van resolutie betreffende de regeling van binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen door paren van gelijk geslacht op 11 maart, op 25 maart en op 1 april 2004 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 2170/1*).

De commissie besliste op 24 maart 2004 een hoorzitting te houden over het voorstel van resolutie. Het verslag van die hoorzitting is gedrukt als afzonderlijk stuk (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 2170/3*).

De amendementen bij het voorstel van resolutie zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 2170/2*.

I. Toelichting door de heer Jan Roegiers, mede-indiener

De heer Jan Roegiers, mede-indiener, licht toe dat dit voorstel van resolutie onlosmakelijk verbonden is met het geamendeerde voorstel van decreet tot regeling van de binnenlandse en de interlandelijke adoptie van kinderen (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 956*) dat op 11 maart 2004 werd goedgekeurd in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen. In dat voorstel is geen sprake van adoptie door paren van gelijk geslacht, omdat dit niet tot de bevoegdheden van het Vlaams Parlement behoort. Daarom werd dit voorstel van resolutie opgesteld, dat mee werd ondertekend door de heren Helsen en Daelman en door mevrouw Van Den Heuvel. Daaruit blijkt dat er in Vlaanderen een duidelijke meerderheid is om adoptie van kinderen door paren van gelijk geslacht mogelijk te maken.

Voor het voorstel van resolutie werd uitgegaan van de vaststelling dat in de Kamer van Volksvertegenwoordigers diverse wetsvoorstellen zijn ingediend tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, om adoptie door paren van gelijk geslacht toe te laten. In het federale regeerakkoord komt een passus voor waarin het parlement wordt uitgenodigd een subcommissie familierecht op te richten om vraagstukken aan te snijden en mogelijke oplossingen aan te reiken voor het recht op co-ouderschap, de adoptie door paren van hetzelfde geslacht, het ouderlijk gezag, de rechten van stiefouders en het draagmoederschap. Die subcommissie familierecht is op 21 oktober 2003 opgericht.

Op dit ogenblik bestaat het adoptierecht van koppels van gelijk geslacht al in verschillende landen. Nederland, Denemarken en IJsland gingen België al voor, Zweden is ondertussen het vierde Europese land dat het adoptierecht opentrekt naar koppels van gelijk geslacht en het is bovendien het eerste Europese land dat buitenlandse adoptie door koppels van gelijk geslacht mogelijk maakt.

De ondertekenaars van het voorstel van resolutie stellen vast dat de verscheidenheid aan samenlevingsvormen een maatschappelijke realiteit is die overigens steeds meer zijn weerslag vindt in de wetgeving, getuige de openstelling vorig jaar van het huwelijk voor paren van gelijk geslacht.

Niet onbelangrijk in de discussie is dat verschillende wetenschappelijke studies bestaan waaruit blijkt dat lesbisch ouderschap geen enkel negatief effect heeft op de psychische ontwikkeling van het kind en dat er dus geen objectieve redenen zijn op grond waarvan de wetgever een bepaalde samenlevingsvorm zou uitsluiten van adoptie. De bepalingen volgens dewelke enkel gehuwden en samenwonenden van ongelijk geslacht voor adoptie in aanmerking komen, maken bijgevolg volgens de indieners van het voorstel van resolutie een ongeoorloofde discriminatie uit.

Aan de Vlaamse regering wordt dan ook gevraagd er bij de federale regering op aan te dringen dat er een wettelijke regeling komt die binnenlandse en interlandelijke adoptie door paren van gelijk geslacht mogelijk maakt. Voorts wordt gevraagd om in het kader van het Vlaamse gezinsbeleid en het gelijkekansenbeleid bijzondere aandacht te hebben voor nieuwe vormen van gezinsvorming, in het bijzonder voor ouderschap bij koppels van gelijk geslacht.

Een derde vraag is die om na te gaan hoever het in de subcommissie familierecht staat met het aanreiken van oplossingen zoals die zo-even werden geschetst. Tenslotte wordt aan de Vlaamse regering ook gevraagd om er binnen haar bevoegdheid op toe te zien dat de belangen en verwachtingen van kandidaat-adoptanten van gelijk geslacht maximaal worden gerespecteerd, in algemene zin, en in het bijzonder wat de werking en het optreden van erkende en gesubsidieerde adoptiediensten betreft.

De heer Roegiers besluit met een oproep tot de democratische oppositiepartijen om constructief samen te werken rond deze resolutie, zodat een duidelijk signaal wordt gegeven dat Vlaanderen klaar is en vragende partij is om adoptie van kinde-

ren door koppels van gelijk geslacht mogelijk te maken.

II. Algemene bespreking

De heer Jan Roegiers merkt op dat het Kinderrechtencommissariaat positief advies heeft uitgebracht over het voorliggend voorstel. In dat advies wordt verwezen naar het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) en naar het Haags Adoptieverdrag. In geen van beide verdragen wordt een principiële voorbehoud gemaakt rond de seksuele geartheid van de kandidaat-adoptanten.

Op de hoorzitting heeft de vertegenwoordiger van de Holebifederatie de pijnpunten blootgelegd en gewezen op de noodzaak van een wettelijke regeling. De Vlaamse Gemeenschap kan daar niet over beslissen, maar kan er bij de federale instanties op aandringen om daar zo snel mogelijk wetgevend werk van te maken. De andere spreekster heeft zich vooral geconcentreerd op adoptie in het algemeen – waar zij geen voorstander van bleek – en bracht zo geen toegevoegde waarde voor het voorstel van resolutie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat dit voorstel van resolutie gekoppeld is aan het adoptiedecreet, maar dat het tegelijk een en ander in een breder kader situeert. Het is de rol van de overheid, niet zozeer om de kinderwens van aspirant-ouders te vervullen, maar wel om ervoor te zorgen dat alle kinderen een maximale juridische bescherming en opvoedingskansen krijgen. Het voorstel van resolutie is weliswaar niet direct vanuit die invalshoek geschreven, maar voor CD&V is dat wel een belangrijk uitgangspunt.

Voor CD&V is de inbedding van kinderen in een gezin belangrijk en zelfs essentieel. Als mensen beslissen om kinderen te krijgen of te adopteren, moeten zij daar ook hun verantwoordelijkheid voor nemen. Als ouders, hoe dat ook wordt ingekleurd naar geslacht, de verantwoordelijkheid opnemen voor de opvoeding van een kind, moet dat worden ondersteund.

Anno 2004 is het een maatschappelijke realiteit dat kinderen ook opgroeien in gezinnen van paren van gelijk geslacht. Zeker nu het huwelijk is opgesteld voor personen van gelijk geslacht zal de maatschappelijke aanvaarding daarvan allicht nog groter worden.

Bij de hoorzitting heeft de vertegenwoordiger van de Holebifederatie een opdeling gemaakt tussen enerzijds de kinderen in nieuw-samengestelde gezinnen, de KID-kinderen en de adoptiekinderen. De uitgangspunten van CD&V volgen ook grosso modo datzelfde schema. Er is een juridische omkadering nodig van het zorgouderschap en CD&V heeft daaromtrent al op federaal niveau parlementaire initiatieven genomen. Daarbij moet ook respect worden opgebracht voor de positie van de natuurlijke ouder. De problematiek van kinderen die opgroeien in een holebigesin moet mee opgelost worden bij de meer algemene problematiek van de kinderen in nieuw-samengestelde gezinnen en zij mogen daarbij niet worden gediscrimineerd.

Ook voor KID-kinderen mag er geen discriminatie zijn voor de juridische bescherming. In een lesbisch gezin is er strikt juridisch maar één ouder, de vrouw die van het kind bevallen is. Er zijn in een dergelijk geval toch wel ernstige gevolgen voor het kind, zowel materieel als immaterieel, wanneer één van beide moeders overlijdt. De juridische regeling voor zorgouderschap volstaat hier niet, want die is afgestemd op kinderen die al twee ouders hebben en waar een derde of vierde (zorg)ouder bijkomt. Voor KID-kinderen is die regeling echter onvoldoende. Om voor deze kinderen een feitelijke opvoedingssituatie te bevestigen, is een solide regeling nodig voor de partner. Op die manier kan die vrouw, wanneer zij instemt met de inseminatie, dan volwaardig juridisch ouder van het kind worden vanaf de geboorte. Eens dat gebeurd is, zal ook de regeling van het zorgouderschap soelaas kunnen brengen.

De regeling van de adoptie is de meest delicate. Door aan de federale overheid te vragen dat er een wettelijke regeling komt, wordt al een standpunt ingenomen aangaande de richting die men wil uitgaan. Op dit ogenblik is, wat de CD&V-fractie betreft, nog niet duidelijk welke richting dat moet zijn. Holebi's adopteren nu al kinderen als alleenstaande, maar dat biedt geen oplossing voor de partner en ook voor het kind leidt dat tot een juridisch hybride situatie. Het is dus duidelijk dat er een leemte is. Hoe die moet worden opgevuld, kan hic et nunc nog niet worden aangegeven. De vraag om naar een oplossing te zoeken, wordt in elk geval ondersteund door CD&V.

Spreekster beklemtoont dat zij wel sceptisch is over het draagmoederschap, zowel op principiële gebied als inzake de praktische toepassing. Mogelijk wordt zo onvoldoende rekening gehouden met de maatschappelijke realiteit, maar het standpunt blijft gehandhaafd dat al sinds de adoptiewet van

27 april 1987 wordt ingenomen : de toestemming voor adoptie kan niet worden gegeven dan twee maanden na de geboorte van het kind. Met dat gegeven voor ogen, kan geen enkele contractuele overeenkomst inzake draagmoederschap afdwingbaar worden gesteld. De moeder kan in de eerste twee maanden na de geboorte niet worden verplicht tot een beslissing.

Elke bijdrage tot het minder discrimineren of het opheffen van de discriminatie van de betrokken kinderen en tot een volwaardige juridische bescherming, is hoe dan ook een bekommernis van CD&V.

De heer Felix Strackx had verwacht op de hoorzitting een aantal antwoorden te krijgen op vragen waar hij mee zit, maar hij heeft die antwoorden niet gekregen. De vertegenwoordiger van de Halebifederatie heeft het vooral over juridische problemen gehad, terwijl spreker op een antwoord op veeleer opvoedkundige vragen had gehoopt. Er werd ook bijna uitsluitend over vrouwelijke koppels gesproken en waarom internationale adoptie mogelijk moet zijn werd weinig of niet gemotiveerd.

Het betoog van mevrouw Stroecken was van een totaal andere aard, maar ook dat leverde geen antwoord op de kernvraag op : is het voor een kind hetzelfde als het wordt opgevoed door zijn ouders, door twee vrouwen of twee mannen – ongeacht de seksuele geaardheid van de betrokkenen – of door welke andere combinatie ook ? Draait alles rond de motivatie en de manier waarop het kind wordt opgevoed, of speelt ook de persoon en eventueel de verwantschap van de opvoeder(s) een rol ?

Wat in elk geval duidelijk is, is dat er een evolutie bezig is bij de gezinsvormen : heel wat kinderen worden momenteel niet opgevoed door hun biologische vader en moeder. Tegelijk kan worden vastgesteld dat er heel wat problematische opvoedingsituaties zijn, maar het is niet duidelijk of het een aan het ander mag worden gekoppeld.

Mevrouw Marijke Dillen meldt dat de Vlaams-Blokfractie het voorstel van resolutie niet zal goedkeuren. Om geen misverstand te laten bestaan, wil zij daarbij duidelijk stellen dat noch de fractie, noch zijzelf, wat daarover ook wordt beweerd, bezwaren heeft tegen paren van gelijk geslacht.

Zij heeft wel een aantal inhoudelijke bezwaren tegen het voorliggend voorstel van resolutie. Voor de problematiek waar het hier om gaat, berust de hoofdbevoegdheid overigens niet bij het Vlaams

Parlement, maar op federaal niveau. Met dat voor ogen, is de vraag in punt 1° begrijpelijk. Het punt 3° is echter vrij onbegrijpelijk. De subcommissie familierecht is allicht een subcommissie van de commissie Justitie van het federale parlement, maar het is niet duidelijk wat de opdracht ervan is en hoe de Vlaamse gemeenschap in die subcommissie stappen kan ondernemen. De vragen in de punten 2° en 4° hebben wel betrekking op Vlaamse bevoegdheden, maar zolang dit federaal niet is geregeld kan Vlaanderen daar niet optreden.

Er zijn ook bezwaren op principieel gebied. Adoptie door paren van gelijk geslacht wordt momenteel nog altijd als tegennatuurlijk beschouwd. Er kunnen dan ook vragen worden gesteld bij de ontwikkeling van een kind dat wordt opgevoed door twee vrouwen of door twee mannen.

In de resolutie wordt gesteld dat uit diverse wetenschappelijke studies blijkt dat lesbisch ouderschap geen enkel negatief effect heeft op de psychische ontwikkeling van het kind. Die studies bestaan inderdaad, maar het gaat om vrij beperkte onderzoeken. Er bestaan ook studies met tegenovergestelde resultaten : daaruit blijkt dat de psychologische en affectieve belangen van het kind een mogelijk risico lopen.

Overigens is het opvallend dat in de studies altijd sprake is van lesbisch ouderschap. Heel veel mensen vinden het blijkbaar nog aanvaardbaar dat een kind wordt opgevoed door twee vrouwen, terwijl ze het moeilijk hebben met een opvoeding door twee mannen. Spreekster vindt dergelijke discriminatie op grond van het geslacht onaanvaardbaar.

Er moet toch rekening mee worden gehouden dat het ook voor een kind niet gemakkelijk is om op te groeien bij hetzij twee papa's, hetzij twee mama's. Als voor ogen wordt gehouden dat het nog altijd voorkomt dat kinderen van gescheiden ouders of kinderen waarvan een ouder is gestorven op school worden gepest, mag duidelijk zijn dat het risico daarop voor dergelijke kinderen des te groter zal zijn. Dat kan in bepaalde gevallen tot traumatische ervaringen leiden.

Bij adoptie moet het belang van het kind te allen tijde voorop staan en mag niet worden vertrokken van de belangen van de adoptanten. Voor een evenwichtige ontwikkeling heeft een kind zowel een vader als een moeder nodig. Er kan uiteraard niet worden ontkend dat het heden ten dage, onder meer door het nog toenemend aantal echtscheidingen, vaak zo is dat kinderen opgroeien bij één van de ouders en weinig of geen contact meer hebben

met de andere ouder, bijna altijd de man. Voor de evenwichtige ontwikkeling van die kinderen is dat bepaald niet ideaal, maar het gaat hier om een uitvloeisel van de tijdgeest. Die situatie mag niet worden vergeleken met een opvoeding door twee mensen van gelijk geslacht. Er is te weinig wetenschappelijke basis om te kunnen en durven besluiten dat er bij adoptie door paren van gelijk geslacht geen risico's zijn voor het belang van het kind.

Het betoog van de heer Van den Branden van de Holebifederatie op de hoorzitting was zonder meer interessant maar het bevatte geen elementen om spreekster van mening te doen veranderen. De uiteenzetting van mevrouw Stroecken bevatte een aantal merkwaardige stellingen, waarvan niet duidelijk is in hoeverre die al dan niet wetenschappelijk worden ondersteund, maar ook een standpunt dat wel kan worden onderschreven : het is vandaag niet gemakkelijk om ongelijkheden te verdedigen. Er werd terecht geponereerd dat mensen moeten leren leven met hun eigen mogelijkheden en beperkingen. Niet alles wat mensen willen maar tengevolge van, bijvoorbeeld fysieke, beperkingen niet kunnen hebben, moet worden gecompenseerd door de wet- of decreetgever.

Kinderen zijn in de samenleving van vandaag bijzonder kwetsbaar en het is de plicht van parlementsleden om hen zo goed en zo volledig mogelijk te beschermen. Om diverse redenen is spreekster er niet van overtuigd dat met het voorliggend voorstel van resolutie de belangen van het kind worden behartigd. Zij zal dat voorstel dan ook niet goedkeuren.

Mevrouw Sonja Becq zegt dat CD&V vooral wil vertrekken van de juridische bescherming van kinderen in een situatie van holebigezinnen. CD&V volgt tot op zekere hoogte de nota van de heer Van den Branden en pleit ervoor om in de resolutietekst ook aandacht te hebben voor het ruimere kader, zoals dat door hem werd toegelicht. Met het oog daarop werden een aantal amendementen ingediend.

De heer Van den Branden heeft erop gewezen dat het niet alleen om de problematiek van adoptie gaat, maar ook om die van de KID-kinderen en die van de nieuw-samengestelde gezinnen. Wat specifiek de adoptie betreft, ook de internationale adoptie, blijven er heel wat vragen over het risico en de juridische onzekerheden. Ook de heer Van den Branden heeft daar geen volledig uitsluitel kun-

nen over geven. Daarnaast moet ook de kantekening worden gemaakt dat het opgroeien van kinderen bij paren van gelijk geslacht niet vanzelfsprekend is. Dat is echter evenmin het geval bij verwaarlozing, echtscheiding, enzovoort. Het is belangrijk dat maximale inspanningen worden gedaan opdat kinderen gelukkig kunnen zijn in de situatie waarin ze opgroeien en opdat ook de ouders gelukkig kunnen zijn, want er is vaak een wederzijdse beïnvloeding.

In de mate dat deze resolutie kan bijdragen tot meer verdraagzaamheid, zodat kinderen die 'anders' zijn niet anders worden bekeken, is dat uiteraard een goede zaak. Als een kind maar één ouder heeft of juridisch maar één ouder kan hebben, moet er een maximale juridische bescherming worden gegarandeerd. Een kind is altijd beter gebaat bij twee ouders dan bij één en als er maar één ouder is, is het belangrijk dat die een steunpunt heeft. Voor de bescherming van het kind, zou dat mee in de regelgeving moeten worden opgenomen. Dat is prioritair op het recht van ouders van gelijk geslacht op adoptie van een kind. Ook door de Holebifederatie is dat trouwens zo gesteld. In die zin is hier dus geen sprake van gelijke rechten.

De heer Jan Roegiers wijst erop dat de subcommissie familierecht op 21 oktober 2003 werd opgericht in uitvoering van het federaal regeerakkoord. Die commissie is sindsdien regelmatig samengekomen rond een aantal thema's die ook hier in deze resolutie zijn opgenomen. Dat Vlaanderen deze zaak niet kan regelen is correct. Dat is ook de reden waarom het hier om een resolutie en niet om een decreet gaat. Met een resolutie kan een duidelijk signaal worden gegeven dat Vlaanderen klaar is om rond deze thema's op te treden.

Wat de stelling betreft dat adoptie door paren van gelijk geslacht nog altijd als tegennatuurlijk wordt beschouwd, kan worden verwezen naar de door de heer Van den Branden vermelde studie van de Gentse professor Vincke. Daaruit blijkt dat in 1998 al 14% van de lesbische vrouwen en 8% van de homoseksuele mannen in Vlaanderen kinderen hadden. Dat toont aan dat het om een maatschappelijke realiteit gaat. Weliswaar, en ook daar heeft de heer Van den Branden op gewezen, moeten nog heel wat zaken juridisch worden geregeld, in het belang van de kinderen. Spreker zegt in dit verband dat ook hij er geen enkel probleem mee heeft dat het belang van het kind centraal moet staan en dat het recht op adoptie niet absoluut is. Uit het

voorafgaand onderzoek zal moeten blijken of een koppel geschikt is om kinderen te adopteren.

Het klopt dat er in het overwegend gedeelte van het voorstel van resolutie alleen wordt verwezen naar studies rond lesbisch ouderschap, omdat er geen andere Nederlandstalige studies bleken te zijn waaruit blijkt dat er geen nadelen zijn verbonden aan adoptie van kinderen door paren van gelijk geslacht. Als dat bewezen zou zijn, zou dat ook uitdrukkelijk vermeld geweest zijn in het IVRK, in het Haags Verdrag en in het advies van het Kinderrechtencommissariaat. Overigens, om een wetenschappelijke studie te kunnen uitvoeren bij koppels van gelijk geslacht die kinderen opvoeden, moeten er natuurlijk dergelijke koppels zijn. Een dergelijke studie zal dus maar echt kunnen als de wettelijke mogelijkheid is gecreëerd voor dergelijke adopties.

Hoe meer kinderen op jonge leeftijd kunnen omgaan met de diversiteit van ouders, hoe beter dat zal zijn. Nog niet zolang geleden werden kinderen van gescheiden ouders inderdaad nogal eens gepest of gemeden, maar ze werden ook vaak in bescherming genomen. Intussen is die situatie helemaal veranderd en zijn de kinderen die in een traditioneel gezin worden opgevoed, in sommige klassen in de minderheid. Spreker ziet niet in waarom twee mannen of twee vrouwen een kind niet met evenveel warmte en liefde zouden kunnen opvoeden als een man en een vrouw. Voor een kind is belangrijk dat het warmte en genegenheid krijgt van de mensen die het opvoeden, wie dat ook mogen zijn. Zo worden sommige kinderen opgevoed door grootouders, door een oom en tante, enzovoort.

In verband met interlandelijke adoptie, heeft de heer Van den Branden gezegd dat hij geen weet heeft van landen die geen kinderen meer willen afstaan voor adoptie aan Zweden. Als dat wel het geval zou zijn, zou dat ongetwijfeld al bekend zijn en bijvoorbeeld worden vermeld op een aantal websites rond adoptie.

De spreker hoopt dat deze resolutie met een zo ruim mogelijke meerderheid zal worden goedgekeurd, waardoor Vlaanderen een niet mis te verstaan en misschien wel historisch signaal geeft.

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat de heer Roegiers van een maatschappelijke realiteit gewaagt, maar dat het met de vermelde cijfers nog altijd maar om kleine aantallen gaat. Bovendien gaat het in het leeuwendeel van de gevallen om kinderen die afkomstig zijn uit een traditioneel gezin. In een groot deel van die gevallen komen de kinderen

dus nog, weze het in het weekend of in de vakantie, in contact met hun natuurlijke vader of moeder, naargelang van de situatie. Dat kan niet worden vergeleken met de situatie van een kind dat als peuter wordt geadopteerd door hetzij twee mannen, hetzij twee vrouwen.

Spreekster blijft erbij dat kinderen die afwijken van het als normaal beschouwde patroon, geregeld nog worden gepest op school, in de jeugdbeweging, enzovoort. Zo wordt een kind van haar door twee leerkrachten gepest omdat ze de dochter is van een parlementslid van het Vlaams Blok.

Minister Adelheid Byttebier hoopt dat op het federale niveau snel stappen zullen worden gezet om adoptie door paren van gelijk geslacht mogelijk te maken. Er werd terecht op gewezen dat het belang van het kind voorop moet staan. In deze resolutie wordt een fragment onder de loep genomen van de algemene adoptieregeling en het voorstel van adoptiedecreet dat inmiddels al is goedgekeurd in deze commissie, gaat wel degelijk uit van het belang van het kind. Ook de kwaliteit van de adoptiediensten wordt in dat decreet verankerd. Daarnaast zullen de adoptiediensten ook open moeten staan voor de nieuwe gezinsvormen. Momenteel kan een halebikoppel dat aan adoptie denkt nog maar op één plaats terecht. Er is weliswaar het probleem dat de wetgeving in herkomstlanden adoptie door paren van gelijk geslacht mogelijk niet toelaat, maar Vlaanderen kan het signaal geven dat het daar wel klaar voor is.

De vraag kan worden gesteld wat als 'normaal' moet worden beschouwd, maar persoonlijk vindt de minister dat niet relevant. Er zijn tal van gezinsvormen mogelijk en de voorliggende tekst getuigt van openheid naar nieuwe gezinsvormen.

De stelling dat mensen hun persoonlijke en fysieke beperkingen moeten leren aanvaarden, vindt de minister choquerend. Zij moet er precies op toezien dat iedereen gelijke kansen krijgt en het voorliggend voorstel van resolutie komt daar perfect aan tegemoet. Het komt er boven alles op aan dat kinderen geborgenheid en stabiliteit wordt geboden en dat wordt door de voorliggende tekst helemaal niet in het gedrang gebracht.

III. Bespreking van de amendementen en stemmingen

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van

Cleuvenbergen, strekt ertoe de tekst van 1° van het beschikkend gedeelte te vervangen door :

„bij de federale regering aan te dringen op een wettelijke regeling, op grond waarvan kinderen die opgroeien bij paren van gelijk geslacht en in nieuw samengestelde gezinnen een maximale juridische bescherming genieten, zoals het geval is voor kinderen in de klassieke gezinsvorm ;” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 1*).

Mevrouw Sonja Becq licht toe dat het, gezien de ruime formulering van het voorstel van resolutie, aangewezen is om ook het ruime kader, zoals toegelicht door de Holebifederatie, in deze resolutietekst op te nemen.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, strekt ertoe bij 2° van het beschikkend gedeelte de volgende woorden toe te voegen : „en eenoudergezinnen” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 2*).

Mevrouw Sonja Becq zegt dat de resolutietekst ruimer is dan adoptie van kinderen door paren van gelijk geslacht. Daarom wordt voorgesteld om ook bijzondere aandacht te vragen voor het ouderschap in eenoudergezinnen.

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, strekt ertoe bij het beschikkend gedeelte een 2° bis in te voegen dat luidt als volgt :

„alles in het werk te stellen om de wet van 19 februari 2001 betreffende de proceduregebonden bemiddeling in familie zaken te doen uitvoeren en meer bepaald de criteria voor erkenning van bemiddelaars vast te leggen (cfr. ingediende voorstellen van decreet houdende scheidingsbemiddeling) ;” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 3*).

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat ook hier het uitgangspunt is dat het voorstel van resolutie uitgebreider is dan de adoptieregeling voor paren van gelijk geslacht. Nieuw-samengestelde gezinnen worden vaak voorafgegaan door een echtscheiding.

Door CD&V wordt al lang aangedrongen op een regeling inzake scheidingsbemiddeling. De voorstellen daarvoor liggen al zo lang bij het Vlaams Parlement, dat er intussen al een federale regeling, uitgebreid tot familale bemiddeling, is uitgewerkt. Die regeling kan echter niet worden uitgevoerd zonder een Vlaamse regelgeving. Ook inzake adoptie kan familiale bemiddeling als bijkomende dienstverlening worden aangeboden.

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, strekt ertoe in 3° van het beschikkend gedeelte de woorden „het recht op” te vervangen door „de regeling inzake” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 4*).

Mevrouw Sonja Becq heeft begrip voor de vraag naar een regeling inzake adoptie, maar vindt „het recht op” een te sterke formulering. Dat wekt de indruk dat het om een absoluut recht gaat, waardoor onvoldoende rekening wordt met de vragen en bekommernissen van anderen dan die rechthebbers.

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 4.

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, strekt ertoe in 3° van het beschikkend gedeelte, na “co-ouderschap” toe te voegen : “en het zorgouderschap” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 5*).

Mevrouw Sonja Becq verwijst voor de toelichting naar de verantwoording bij amendement nr. 4.

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 14 stemmen.

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, strekt ertoe in 3° van het beschikkend gedeelte de woorden “de rechten van stiefouders en het draagmoederschap” te vervangen door “en de rechten van stiefouders” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 6*).

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat er over de vraag naar een regeling voor het draagmoeder-

schap geen eenduidigheid bestaat. Er zijn toch nogal wat vragen over de manier waarop dat moet worden geregeld en ook hier wordt beter niet van een “recht op” gesproken. Uit het betoog van de heer Van den Branden bleek overigens dat ook de Holebifederatie hier heel wat vragen over heeft en niet gewonnen is voor een absoluut recht.

Amendement nr. 6 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

– Een amendement, voorgesteld door mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, strekt ertoe aan 4° van het beschikkend gedeelte toe te voegen : “steeds met inachtnaam van en prioriteit voor de belangen van het kind en de verwachtingen van afstandsouders” (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 2170/2, amendement nr. 7*).

Mevrouw Sonja Becq beklemtoont dat het belang van het kind en de zorg van afstandsouders mee in ogeschouw moeten worden genomen.

Amendement nr. 7 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Mevrouw Sonja Becq meldt dat amendement nr. 8, dat ingevolge de voorgaande stemmingen zonder voorwerp is geworden, wordt ingetrokken.

IV. Stemming over het geheel

Het geamendeerd voorstel van resolutie wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2, bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

Trees
MERCKX-VAN GOEY

De voorzitter,

Koen
HELSEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**VOORSTEL VAN RESOLUTIE**

Het Vlaams Parlement,

- gehoord de bespreking van het voorstel van decreet betreffende de regeling van binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen ;
- overwegende dat er verschillende wetsvoorstellen tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek teneinde adoptie door paren van gelijk geslacht toe te laten, sinds januari 2004 aanhangig zijn gemaakt in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers ;
- overwegende dat er in het federale regeerakkoord een passage voorkomt waarin het parlement wordt uitgenodigd een subcommissie familierecht op te richten om vraagstukken aan te snijden en mogelijke oplossingen aan te reiken voor het recht op co-ouderschap, de adoptie door paren van hetzelfde geslacht, het ouderlijk gezag, de rechten van stiefouders en het draagmoederschap. De subcommissie familierecht zou zich ook buigen over een betere definiëring van de rechten en plichten bij samenlevingscontracten en bij het huwelijk ;
- overwegende dat de bovenvermelde subcommissie op 21 oktober 2003 opgericht werd ;
- overwegende dat het adoptierecht van koppels van gelijk geslacht in verschillende landen wettelijk is verankerd. Zo is na Nederland, Denemarken en IJsland, Zweden het vierde Europese land dat het adoptierecht opentrekt naar koppels van gelijk geslacht en het eerste Europese land dat buitenlandse adoptie door koppels van gelijk geslacht mogelijk maakt ;
- overwegende dat de verscheidenheid aan samenlevingsvormen een maatschappelijke realiteit is die overigens steeds meer zijn weerslag vindt in de wetgeving, getuige de openstelling van het huwelijk voor paren van gelijk geslacht ;
- overwegende dat uit verschillende wetenschappelijke studies blijkt dat lesbisch ouderschap geen enkel negatief effect heeft op de psychische ontwikkeling van het kind¹ en dat er bijgevolg geen objectieve redenen zijn op grond waarvan de wetgever een bepaalde samenlevingsvorm zou uitsluiten van adoptie. De bepalingen volgens dewelke enkel gehuwden en samenwonenden van ongelijk geslacht voor adop-

tie in aanmerking komen, maken bijgevolg een ongeoorloofde discriminatie uit. Deze uitgangspunten werden overigens verdedigd in het advies van de Raad van State aangaande het wetsvoorstel tot hervorming van de adoptie (DOC 250 1366/001) ;

- vraagt de Vlaamse regering :
  - 1° bij de federale regering aan te dringen op een wettelijke regeling die binnenlandse en interlandelijke adoptie door paren van gelijk geslacht mogelijk maakt ;
  - 2° in het kader van het Vlaamse gezinsbeleid en het gelijkekansenbeleid bijzondere aandacht te hebben voor nieuwe vormen van gezinsvorming, in het bijzonder voor ouderschap bij koppels van gelijk geslacht ;
  - 3° na te gaan hoever het in de subcommissie familierecht staat met het aanreiken van oplossingen wat betreft het recht op co-ouderschap en het zorgouderschap, de adoptie door paren van hetzelfde geslacht, het ouderlijk gezag, de rechten van stiefouders en het draagmoederschap ;
  - 4° binnen haar bevoegdheid erop toe te zien dat de belangen en verwachtingen van kandidaat-adoptanten van gelijk geslacht maximaal worden gerespecteerd, in algemene zin, en in het bijzonder wat de werking en het optreden van erkende en gesubsidieerde adoptiediensten betreft.